

„Nisu imali vremena da pokupe svoje prljave pare“, govorio je Franjo Tuđman u Kninu, dok su Jovo i njegova žena Kata, koja je bila katolkinja iz susjednog sela u okolici Knina, pristizali u traktorskoj koloni u njima nepoznatu sredinu, među nepoznate ljude u centralnoj Srbiji. Sve što su imali i stvarali cijeli život ostalo je u Hrvatskoj koju su napustili teška srca, ali u strahu od topovskih granata koje su parale nebo i sijale strah. Nadali su se da će se brzo vratiti, tim više što je dvoje njihove djece završilo škole i žive u Zagrebu. Odškolovali su djecu radeći cijeli život u poljoprivredi, dok je Jovo kopao, Kate je prodavala različite poljoprivredne proizvode na tržnici u Kninu, a onih godina kada je zemlja bila izdatnija te bolje plodove davala i u Šibeniku. Nisu imali ušteđevine, izuzevši 200 dolara koje je Jovi ostavio brat od tetke iz Amerike, a koji ih je posjetio prije deset godina. Tih darovanih 200 američkih dolara ostalo je kada su počele padati granate spremjeno u ormaru njihove spavaće sobe, „sakriveno“ za „crne dane“ u uredno složenoj posteljini koju nisu koristili, a koju je Kata donijela kao miraz. U panici i strahu, kada su zagrmile granate, nisu ni bili svjesni da su za njih upravo nastupili „crni dani“ i ne sjetivši se onih 200 američkih dolara.

„Kao što rekoh, nisu imali vremena da pokupe svoje prljave pare, devize, niti gaće“, odzvanjale su Kninom „slavodobitničke“ riječi predsjednika Franje Tuđmana nakon što je „vlak slobode“ došao u Knin iz Zagreba nakon više od četiri godine, na velebnom mitingu uz gromko odobravanje prisutnih tog 26.8.1995. godine.

Taj govor iz Knina je vjerojatno najsramotniji govor koji je predsjednik Tuđman ikada održao. Umjesto da se kao predsjednik pobjednik pokaže kao čovjek milosrđa i ponudi praštanje, umjesto da pokaže kako razumije patnju običnog čovjeka, onu patnju Jove i Kate koji napuštaju svoj dom i odlaze u nepoznato, umjesto da svojim govorom širi i stvara pretpostavke sutrašnjeg zajedničkog života, predsjednik Tuđman radi sve suprotno tome poistovjećujući sve Srbe sa tumorom na hrvatskom tkivu koji „usred Hrvatske šire rak koji razara hrvatsko nacionalno biće“, a taj rak nije dopuštao da „hrvatski narod bude sam svoj na svome“.

Tuđman će tako kazati da je ovo sada hrvatski Knin, a sa riječima koje odišu zadovoljstvom će ustvrditi da su Srbi **„neslavno nestali iz Knina i iz ovih krajeva, kao da ih nikada nije ni bilo“, te će upravo tim svojim riječima na najbolji način sam sebe prokazati i potvrditi neiskrenost njegovog poziva Srbima pred Oluju da ostanu u Hrvatskoj. Uostalom i sam je Tuđman, kroz smijeh na Brijunima okupljenim generalima pred „Oluju“ govorio kako će on pozvati Srbe da ostanu i „jamčiti im tobože građanska prava“.**

Hrvatska kao da se ni danas ne može odvojiti, otresti tog sramnog govora od prije 25 godina,

kao da se još uvijek oslobađamo, trijeznimo i oporavljamo od njegovih poruka. Uskoro, kada se bude obilježavala obljetnica „Oluje“ na Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja 5.8. – **vidjeti ćemo da li će se i ove godine ulicama Knina valjati horde i kolone koje povicama „Za dom spremni“, povicama koji proizvode netrpeljivost ne samo prema Srbima, već i prema Hrvatima drugačijih uvjerenja, misli i pogleda, da li će se i ove godine**

Marko Skejo

zapovjednik IX. Bojne HOS-a „Rafael vitez Boban“,

usuditi stupati Kninom sa brižno odnegovanim Hitlerovim „brčićima“, predvođeci crnokošuljaše i prkoseći Ustavnom sudu i Republici Hrvatskoj.

Da li će se i ove godine tako iskazati i otvorena prijetnja onom ostatku ostataka srpskog naroda u Hrvatskoj. Dok god oni marširaju Kninom sramoteći Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, sramoteći Hrvatsku, dok

pravna, moderna i suvremena RH to dopušta i tolerira, kninski će se Srbi i mnogi drugi građani osjećati blago rečeno neugodno, nepoželjno i nesigurno u vlastitoj domovini Hrvatskoj.

Hrvatska ne smije dozvoliti da postane posljednja bara isključivosti i netrpeljivosti u Europi. Austrija zabranom bleiburgskih okupljanja i Njemačka skretanjem pažnje na Thompsona, zadnjih su dana poslali Hrvatskoj jasne poruke o vrijednostima koje treba slijediti, a na kojima je sazdana i Europska unija. Neshvatljivo je da upravo zemlje iz kojih je fašistički kotač II. svjetskog rata krenuo podučavaju Hrvatsku koja je imala jedan od najvećih antifašističkih pokreta u Europi, **upozoravajući je 75 godina nakaon rata koliko može biti pogubno koketiranje i gledanje kroz prste nosiocima rasističkih ideologija. Ta činjenica nas zorno podsjeća na naše 30-godišnje civilizacijsko propadanje koje je započelo rušenjem spomenika NOR-a.**

Nama bi u Hrvatskoj cilj trebao biti zajedničko obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti. Danas je situacija takva da kada Hrvati govore o 5.8., govore samo o tome što je tom Danu prethodilo, govore o velikosrpskoj agresiji inspiriranom politikom Slobodana Miloševića „**svi Srbi u jednoj državi**“, zanemarujući što se događalo nakon „Oluje“. Kada pak Srbi govore o Danu pobjede 5.8., govori se samo o onom što je uslijedilo nakon 5.8., spaljene kuće, ubijanje nedužnih civila i **progon 200 tisuća Srba.**

Dok Hrvati govore samo o onom što je bilo prije 5.8., dotle Srbi govore samo o onom što je bilo poslije tog datuma.

Hrvati govore samo o hrvatskim, a Srbi samo o srpskim žrtvama.

Zajedništva i napretka u odnosima Srba i Hrvata neće biti dok jedni i drugi ne budu sposobni progovoriti i ne budu u mogućnosti prepoznati svoje zločince i tuđe žrtve.

Ploče, 20.7.2020.

VEDRAN SRŠEN